

τὰ ἀριστουργήματα τῶν τε νεωτέρων καὶ ἀρχαίων μουσικοδιδασκάλων.

Παραθέτοντες ἐνταῦθα ἀπόσπασμα χερουδικοῦ Ἰωάννου τοῦ Κουκκουζέλη ὡς καὶ σημειώσεις τινὰς βιογραφικὰς αὐτοῦ ἐκφράζομεν τὴν εὐχὴν νὰ ἴδωμεν ἐνθαρρυνόμενον καὶ δι' ἄλλας τοιαύτας ἐκδόσεις τὸν πονήσαντα.

Ν. ΦΑΛΗΡΕΥΣ.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΟΥΚΚΟΥΖΕΛΗΣ

Ἰωάννης ὁ Κουκκουζέλης, ὁ ἐπικληθεὶς Μαγίστωρ τῆς μουσικῆς, ἐγεννήθη ἐν Δυρραχίῳ τῆς Ἰλλυρίας καὶ κατὰ παράδοσιν ἤμασε κατὰ τὸν 18' αἰῶνα· στερηθεὶς παῖς ἐτι τῶν τοῦ πατρὸς του καὶ διατραικῶς μεγάλῃν κλίσειν πρὸς τὰ γράμματα καὶ τὴν μουσικὴν, ἐξεπαιπιδεύθη, ἐνεργεῖα τῆς μητρὸς του, εἰς τὰ ἐν Κ) πόλει ἐκπαιδευτήρια. Ὡς μαθητὴς διεκρίθη μεταξὺ ὅλων του τῶν συμμαθητῶν, οἱ ὅποιοι τὸν ἐσχωπτον συχνὰ διὰ τὴν ἔνδειάν του καὶ τὸν ἡρώτων τί ἔτρωγε, ὁ Ἰωάννης ἀφελῶς ἀπάντηα ὅτι τρώγει κουρκιὰ καὶ ζέλια (χόρτα) ἐξ οὗ καὶ τὸ ἐπώνυμον αὐτοῦ Κουκκουζέλης. Ἀργότερα διὰ τῆς μαγικῆς αὐτοῦ φωνῆς καὶ τῆς ἀπαρχμιλλοῦ του τέχνης κατώρθωσε νὰ ἐφελευσῇ τὴν συμπάθειαν καὶ τὴν ἐκτίμησιν τῶν συγχρόνων του.

Μεταξὺ τῶν σωζομένων αὐτοῦ ἀριστουργημάτων εἶναι καὶ τὸ μεγαλοπεπέσκατον χερουδικὸν τὸ καὶ παλατινὸν καλούμενον, τοῦ ὁποίου τὴν ἀρχὴν εὐχαρίστως παραθέτομεν πᾶν εὐγενῶς προσερχθεῖσαν ἡμῖν παρὰ τοῦ κ. Α. Νομισματίδου ἐκ τῆς συλλογῆς, ἣν προσεχῶς ἐκδίδει ὁ μουσολήπτης φίλος ἡμῶν κ. Ἀγαθάγγελος Κυριαζίδης. Νομίζομεν δὲ ὅτι, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους γνωρίζομεν ἐκδύσιν ἄξιαν καὶ παρέχομεν εἰς πολλοὺς τῶν ἀναγινωστῶν μᾶς εὐκαιρίαν νὰ ἴδωσι πῶς γράφεται ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἡμῶν μουσικὴ. Σ. Δ.

ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Ἄν καὶ ἦταν πολὺ μικρὸ τὸ ἀνάστημά της καὶ θὰ τὴν ἔπαιρνες γιὰ τὴ μεγαλύτερη ἀδελφὴ τῆς κόουκλας της, ἡ κόρη τοῦ ρῆγα τοῦ Χρυσοῦ νησιοῦ ἦταν ἡ πεῖδ ὡμορφῇ ἀρχοντοπούλα τῆς οἰκουμένης. Ὅταν ὁ πατέρας της τὴν εἶδε σὲ ἡλικίᾳ πού ν' ἀγαπήσῃ καὶ ν' ἀγαπηθῇ, τὴν ρώτησε ἂν εἶχε ἀποστροφή γιὰ τὸν γάμο καὶ αὐτὴ τοῦ ἀπάντησε ὅχι.

— Ἀφοῦ εἶναι ἔτσι, θὰ προσκλιέσω σὲ ἀγῶνας καὶ σὲ χοροὺς ὅλα τὰ ρηγόπουλα τῆς γειτονίᾳς γιὰ νὰ κάμῃς ἐλλογὴ ἄξιαν καὶ πρέπουσα.

— Φυλάξου καλὰ, πατέρα, νὰ προσκλιέσης τόσο κόσμον! Θὰ μῆς ἄδικα σὲ μεγάλα ἐξόδα. Εἶναι πολὺς καὶρός πού ἔχω ἓνα φίλο καρδιακό, καὶ δὲν θὰ μὲ λείπῃ τίποτα ἂν μοῦ δώκῃς γιὰ σύζυγον τὸ ἀηδόνι

πού ψάλλει κάθε βράδυ στὴν τριανταφυλλιά πού στολίζει τὰ παρὰθυρά μου.

Ὁ ρῆγας, τὸ καταλαβαίνεται, μόλις μπόρεσε νὰ βαστάξῃ νὰ μείνῃ, ὅπως ἀρμόζῃ σὲ ἄνθρωπον τῆς σειράς του, σοβάρως. Ἡ κόρη τοῦ ἠθελεν ἀπαντρεθῇ μὲ ἓνα πουλὶ! Ὁ γαμβρός του θὰ ἦταν περωτός! Καὶ θὰ κάρναν τὸ γάμο ἀπάνω σὲ κανένα δένδρον ἢ μέσα σὲ κλουβί; Αὐτὰ τὰ περιγέλια λύπησαν πολὺ τὴν ἀρχοντοπούλα καὶ τραβήχτηκε μὲ βουρκομένη καρδιὰ καὶ τὸ βράδυ, ἀκουμπισμένη στὸ παρὰθυρὸ της, ὅταν ἀρχισε τὸ ἀηδόνι νὰ κελιδῇ τοῦ εἶπε:

— Ἀχ! ὡμορφὸ πουλὶ πού λατρεύω, γιὰ μᾶς πέτασε παιὰ ὁ καὶρός της χαρᾶς. Ὁ πατέρας μου δὲν θέλει νὰ στεφανωθῶμε.

Καὶ τὸ ἀηδόνι ἀπάντησε:

— Μὴ λυπᾶσαι, ἀρχοντοπούλα μου, ὅλα θὰ σιάξουν ἀφοῦ ἀγαπιούμαστε.

Καὶ τὴν παρηγόρησε τραγουδώντας τὴν τὰ γλυκὰ τραγούδια πού ἤξευρε.

II

Σαυτὸ τὸ ἀναμεταξὺ τρεῖς δράκοι (ἦταν τρεῖς μεγάλοι μάγοι) ἤλθαν καὶ πολιορκήσαν τὸ Χρυσὸ νησί. Διὰ νὰ τοὺς τρομάξῃ κανεὶς δὲν ἦχαν ἀνάγκη ἀπὸ στρατό, γιατί ἦταν δυνατοὶ καὶ τρομεροὶ οἱ ἴδιοι. Προχώρησαν ὀλομόναχοι στὰ κάστρα, καὶ μὲ φωνὴ πού ἐμοιάζε σὰν τρικυμία, κήρυξαν ὅτι, ἂν σὲ τρεῖς μέρες δὲν παρὰδοθοῦν τὰ κάστρα, θὰ τὰ κάμουν ὅλα γῆ Μαδριά καὶ θὰ χαλάσουν ὅλους τοὺς κατοίκους. Κι' αὐτὰ πού ἔλεγαν ἦταν ἱκανοὶ νὰ τὰ ἐκτελέσουν. Ἡ τρομάρα ἦταν τόσο μεγάλη πού ὅλες οἱ μητέρες ἔτρεχαν μέσα στοὺς δρόμους μὲ τὰ κλαψιάρικα παιδιὰ τοὺς σφικτοκαχλιασμένα καὶ πολλοὶ ἦταν ἀποφασισμένοι νὰ τὰ ξαπολάρουν καὶ νὰ πᾶν νὰ παρὰδοθοῦν στοὺς τρεῖς μάγους.

Γιὰ νὰ γλυτώσῃ ἀπὸ τὸν κίνδυνον, ὁ ρῆγας σκαρφίστηκε νὰ στελεχίσῃ σ' ὅλα τὰ ρηγόπουλα τῆς γειτονίᾳς μὴνυμα, μὲ ὑπόσχεση νὰ δώσῃ εἰς γάμον τὴν κόρη του, σὺ ποιον τὸν γλυτώσῃ ἀπὸ τοὺς τρεῖς μάγους. Μὰ ὅλα τὰ ρηγόπουλα βρίζοντας τὸν ἀγῶνα ἄνιστο, ἀπέφυγαν νὰ τὸν ἀναλάβουν ἂν καὶ τὸ βραβεῖο τῆς νίκης ἦταν τόσο ὡμορφον. Καὶ ἔτσι λίγον πρὶν νὰ βραδυάσῃ ἡ τρίτη μέρα, ὅλος ὁ κόσμος φύλαγε νὰ χαθῇ κάτω ἀπὸ τὰ ριμάδια τοῦ κάστρου, ὅταν ἐκεῖνοι πού φύλαγαν ἀπάνω στὸν πύργον, εἶδαν τοὺς τρεῖς δράκους νὰ βγοῦν μὲ χειρωνακίαις πόνου καὶ τρομάρας ἀπὸ τὴ σπηλὴ τους, ὅπου εἶχαν πάρει τὸν ἀπομυστήμερό τους ὕπνον καὶ νὰ φύγουν μουγκρίζοντας σὰν τρελλοὶ.

Ἡ χαρὰ ἦταν τόσο μεγάλη ὥστε μεγάλη ἦταν ἡ ἀπελπισία· ἀλλὰ δὲν μπορούσαν νὰ καταλάβουν τὴν αἰτίαν τῆς ἀνελπιστίας αὐτῆς σωτηρίας καὶ ὁ ἓνας ἔλεγε τὸ μακρὺ του καὶ ὁ ἄλλος τὸ κοντὸ του.

— Πατέρα, εἶπε ἡ ἀρχοντοπούλα, πρέπει νὰ εὐχαριστήσῃς τὸ πουλὶ πού ἀγαπῶ γι' αὐτὴν τὴν εὐτυχία. Πετώντας πῆγε στὴν σπηλὴ τῶν ἐλθεῶν μᾶς

καὶ μὲ τὴ μύτη του, ἐνῶ κοιμούνταν, ἔβγαλε τὰ μά-
τια τους. Ἐλπίζω πῶς θὰ κρατήτης τὸν λόγο σου
καὶ θὰ μὲ δώσης τὴν ἄδεια νὰ πάρω ἄνδρα τὸ ἀηδόνι
τῆς τριανταφυλλιάς μου.

Ἀλλὰ ὁ ρήγας—ἦ γιατί δὲν πίστεψε ὅπως διόλου
τὴν διήγησεν τῆς κόρης του ἦ γιατί, μόλις τὴν μεγά-
λη ἐκδούλευσεν δὲν τοῦ ἔρχονταν νὰ γένῃ πεθερός
ἐνὸς πουλιοῦ—προκάλεσε τὴν κόρη του νὰ μὴ τοῦ
σκοτίζει τὸ κεφάλι καὶ μάλιστα τὴν γύρισε θυμωμέ-
να τὴ ράχη του.

Τὸ βράδυ ὅταν τὸ ἀηδόνι ἀρχίζει τὸ τραγοῦδι του
μέσα στὰ φύλλα καὶ τὰ ἄνθη τοῦ εἶπε :

— Ἀχ! ὦμορφο πουλί πού λατρεύω, γιὰ μᾶς πέρασε ὁ καιρός τῆς χαρᾶς, Γιατί ὁ πατέρας μου μολονότι τὸν γλύτωτες ἀπὸ τοὺς τρεῖς δράκους, δὲν θέλει νὰ στεφανωθοῦμαι.

Καὶ τὸ ἀηδόνι ἀπάντησε :

— Μὴ λυπᾶσαι ἀρχοντοπούλα μου, ὅλα θὰ σιάξουν ἀφοῦ ἀγαπιόμαστε.

Καὶ γὰρ παρηγόρησε τραγοῦδώντας τὴν, νέα τραγοῦδι, πού εἶχε συνθέσει.

III

Ἦστερ' ἀπὸ ἄρκετὸν καιρό, ὁ θητακυροῦλακας τοῦ ρήγα χέθηκε, χωρὶς κανέναν νὰ κατελάβῃ πὺν ἔφυγε καὶ ἦρκεν ἄδειο τὸ μεγάλο κέδρινο καὶ μυλαμπένιο κιθώτιο πὺν εἶχε μέσα του ἄλλοτε τόσα ρουμπίνια, διαμάντια καὶ μαργαριτάρια. Ὁ ρήγας πὺν ἦταν φυσικὰ φιλάργυρος, λυπήθηκε πολὺ γιατί νὰ τὸν ξεγυμνώσουν ἔτσι· ἂν καὶ εἶχε καὶ ἄλλους πολλοὺς θητακυροὺς γυμνάζει ἀκατάκλυτα καὶ ἐβγαλε κλάχτας σ' ὅλα τὰ περίχωρα νὰ φωνάζουν πῶς θὰ δώτῃ τὴν κόρη του εἰς γάμον σ' ὅποιον εὖρη τὸν κλέρτη, καὶ τοῦ παρδῶσθαι πίσω τὸν θητακυρό. Αὐτὸ δὲν ὤφειλθε τίποτα· περνοῦσαν μέρες καὶ μέρες καὶ δὲν μάθαιναν τίποτα, οὔτε γιὰ τὸν κλέρτη οὔτε γιὰ τὸν θητακυρό. Μὴ ἕνα πρῶν ἐνῶ ὁ ρήγας ἀνιγε μελαγχολικὰ τὸ κιθώτιο πᾶντες χαρούμενος φωνή! Ὅλα τὰ μαργαριτάρια του ἦταν ἐκεῖ καὶ ὅλα τὰ διαμάντια καὶ ὅλα τὰ ρουμπίνια! Τόσο ξέστρεψε ἡ χαρὰ του πὺν ἔλεγε, καὶ γίμισε τὸ δωμάτιο ἀπὸ ἀστέρια.

Φαντάζεσθε τὴν χαρὰ τοῦ ρήγα· καὶ ὅμως ἤθελε νὰ γνωρίτῃ ἐκεῖνον πὺν τὸν ἔφερε πίσω τὸν θητακυρό του.

Πατέρα, εἶπεν ἡ ἀρχοντοπούλα, πρέπει νὰ εὐχαριστήσῃς τὸ πουλί π' ἀγαπῶ γι' αὐτό σου τὸ εὐτύχημα. Παρκαμόνεψε καὶ πῆρε τὸ κατόπι τὸν κλέρτη, ἔμεινε πὺν ἔκρυψε τὸν θητακυρό καὶ ταξίδευε ὁλόκληρα μερόνυχτα ἀπὸ ἐκεῖ στὸ κιθώτιο, μὲ πολλὰ κόπο κουβαλόντας μὲ τὸ ἕνα του πόδι ἕνα ρουμπίνι μὲ τὸ ἄλλο ἕνα μαργαριτάρι μὲ τὸ ράμφος του ἕνα διαμάντι. Ἐγὼ κρατοῦσα ἀνιχτὸ τὸ παρκαθῆναι ὅταν ἔλειπε στὸ κινῆγαι· ὅταν κοιμίσουν. Τόσο πιστεύω πῶς θὰ κρατήτης τὸ λόγο σου καὶ θὰ μὲ δώσῃ τὴν ἄδεια νὰ πανθρευτῶ μὲ τὸ ἀηδόνι τῆς τριανταφυλλιάς μου.

Μὴ ὁ ρήγας ἦταν τότε πεισματάρης ὅσο καὶ φιλάργυρος. Καὶ σὺν ὅλους πὺν ἔχουν ἄδικο, ἀπεφάτισε νὰ κλέμῃ τὸν θυμωμένο καὶ εἶπε στὴν κόρη του ὅτι θὰ τὴν κλείσῃ σ' ἕνα πύργο ἂν τοῦ ξαναμιλήσῃ γιὰ παντριά μὲ τέτοιον ἄντρα.

Τὸ βράδυ ὅταν τὸ ἀηδόνι ἀρχίζει τὸ τραγοῦδι του κάτω ἀπὸ τὰ ὠχρὰ ἀπ' τὸ φῶς τῆς σελήνης φύλλα, τοῦ εἶπε :

— Ἀ! ὦρεο πουλί πὺν λατρεύω, γιὰ μᾶς πέρασε ὁ καιρός τῆς χαρᾶς, γιατί ὁ πατέρας μου ἂν καὶ τοῦ ξανάδωκε τὸν θητακυρό του δὲν θέλει νὰ παντρευτοῦμαι.

Τὸ ἀηδόνι ἀπάντησε :

— Μὴ λυπᾶσαι, ἀρχοντοπούλα μου, ὅλα θὰ σιάξουν ἀφοῦ μ' ἀγαπᾷς καὶ σ' ἀγαπῶ.

Καὶ τὴν παρηγόρησε ψάλλοντάς της τὰ νέα τραγοῦδι πὺν ἔκλειε γι' αὐτὴν καὶ πὺν ἦταν τὰ πιὸ γλυκὰ τραγοῦδι πὺν ἄκουσε.

IV

Δὲν θὰ τὴν παρηγόρησε τόσο καλὰ, καὶ μαρμάρισε ἀπὸ τὸν δύστυχο ἔρωτά της καὶ πέθανε. Γιὰ νὰ τὴν φέρουν στὸν τάφο τὴν ξάπλωσαν ἐπάνω σ' ἕνα στρώμα ἀπὸ ἄσπρα γαυροφάλα καὶ ἀπὸ ἄσπρα τριαντάφυλλα, μὴ αὐτὴ ἦταν πιὸ ἄσπρη ἀπὸ τὰ λούλουδα. Ὁ ρήγας, πὺν τὸν ἀκολουθοῦσε μὲ κλάματα τὸ πλῆθος, περπατοῦσε πλάγι στὸ ἀνομοιωμένο κρεβάτι καὶ ἔκλειε τότε λυπηρετὰ, πὺν θὰ συγκινοῦσε καὶ μαρμαρένιες καρδιές. Ἐφθασαν στὸ νεκροταφεῖο καὶ ἐνῶ ἐτοιμάζονταν νὰ κατεβᾶσουν στὸ μνήμα τὴν ὠμορρή πεθαιμένη, ἕνα ἀηδόνι ἀκουμπισμένο σ' ἕνα κλαδί κελάδης καὶ εἶπε :

— Ἐ! ρήγα, τί θάδινες σέκινον πὺν θὰ σέδινε ὁλοζώντανη τὴν κόρη πὺν θρηνεῖς;

— Σ' ἐκείνον πὺν θὰ μὲ τὴν ἔδινε, φωνάζει ὁ ρήγας, θὰ τοῦ ἔδιναν τὴν ἴδια γιὰ γυναικα, τὸ ὀρκίζομαι, καὶ μὴ μ' αὐτὴ τὸ μισό μου τὸ θητακυρό!

— Φύλαξε ὁλόκληρό σου τὸν θητακυρό! Ἡ κόρη σου μὲ ρτάνει. Μὴ πρὶςτὶς καλὰ νὰ μὴ πατήσης τὸν ὄρκο σου.

Ἀφοῦ εἶπεν αὐτὰ, κατέβηκε ἀπὸ τὸ δέντρο, κάθησε στὸ πηγῶν τῆς πεθαιμένης καὶ εἶδαν νὰ στάξῃ ἀπὸ τὸ ράμφος του στὸ στόμα τῆς πεθαιμένης λίγο νερό. Ἦταν τὰ θάνατο νερό.

Ἡ βασιλοπούλα ζουντάνεψε εὐθὺς καὶ εἶπε.

— Ἀ! πατέρα μου, ἐλπίζω ὅτι ἐπὶ τέλους θὰ βαπτίσῃς τὸν λόγο σου καὶ θὰ μὲ δώσῃ τὴν ἄδειαν νὰ στεφανωθῶ μὲ τὸ ἀηδόνι τῆς τριανταφυλλιάς μου.

Ἀλλοῖμονο! ὁ ρήγας δὲν φοβήθηκε νὰ πατήσῃ τὸν ὄρκο του καὶ πᾶς ἄμα εἶδε τὴν κόρη του ὁλοζώντανη στὴν ἀγκυλιὰ του, διάτρεξε τοὺς δούλους του νὰ διώξουν αὐτὸ τὸ πουλί πὺν εἶχε τόση αὐθάδεια.

Τότε συνέβη ἕνα πράγμα πὺν φάνηκε πολὺ ἐκπλακτικὸ σὲ πολλοὺς.

Ἡ μικρὴ ἀρχοντοπούλα φάνηκε πιὸ μικρὴ ἀκόμα

καὶ μίχραινεν ὅλο ἓνα, σὰν σφαῖρα ἀπὸ χιόνι κάτω ἀπὸ τὸν ἥλιο καὶ κατάντησε νὰ γένῃ ἓνα μικρούτσικο πτερωτὸ πλασματάκι, ὅχι πιὸ μεγάλο ἀπὸ τὸν γρόνθο ἑνὸς μωροῦ.

Ἡ πιὸ ὠμορφη ἀρχοντοπούλα ἔγινε τὸ πιὸ ὠμορφο ποῦλι! Κ' ἐνῶ ὁ πατέρας της, ποὺ μετάνιωσε πολὺ ἀργὰ γιὰ τὴν ἀχαριστία του, ἄπλωνε μὲ ἀπελπισία τὰ χέρια του, ἐκείνη πέταξε μαζὶ μὲ τὸ ἀηδόνι στὸ μεγάλο γειτονικὸ δάσος, ὅπου ἔμαθε πολὺ γρήγορα πῶς κάμουν τὶς φωλιές.

CATULLE MENDÈS

(Κατὰ μετάφρασιν Daniel.)

Ο ΠΕΙΡΑΣΜΟΣ

(Μυθιστόρημα ΤΗ. BENTZON).

(Ἰδε στήλην 248.)

Εἶσαι περισσότερον Ἀγγλὶς ἀφ' ὅσον φαντάζεσαι καὶ ἡ ἀπόδειξις εἶναι, ὅτι μία ἐντολὴ τῆς Βίβλου ποὺ μιά φωνὴ ὅχι ξένη ἀλλ' ἐξ Ἰσου ξηρὰ καὶ δυσάρεστος σὰν τὴν φωνὴ τῆς πενθερᾶς σου, δὲν πᾶνει νὰ σοῦ μουρμουρίζῃ στ' αὐτὶ καὶ νὰ φαρμακεύῃ τὶς μικρὲς σου παρεκτροπὲς στὴν καλυτέραν στιγμὴν: «Μὴ ἐπιθυμήσῃς τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον σου, μηδὲ τὸν οἰκόν του, μηδὲ τὸν ἀγρόν του, μηδὲ τὸν δούλόν του, μηδὲ τὴν δούλην του, μηδὲ τὸν βοῦν αὐτῶν μηδὲ τὸν ὄνον μηδὲ πᾶν ὅ,τι εἶναι τοῦ πλησίον σου.»

Τὴν ἐντολὴν αὐτὴν τὴν ἀκολουθεῖς ἀχόπως, ἔκτος ἑνὸς σημείου. Εἶναι βέβαιον ὅτι φθονεῖς τὸν σύζυγον τῆς Κλαίρης καὶ ὅτι φιλοτάρεις στὰ σωστά μὲ ἓναν ἄνδρα, ποὺ εἶναι ἀλλοτρίος, μὲ τὴν πρόφασιν νὰ τὸν γλυτώσῃς ἀπὸ τὰ νύχια τῆς Δεσποινίδος Φελίν, ὀλιγώτερον ἴσως ἐπικινδύνου ἀπὸ ἑσένα καὶ πολὺ ὀλιγώτερον ἐνόχου, διότι ἐκείνη δὲν καταχρᾶται τῆς ἐμπιστοσύνης κανενός. Ἐλὰ στὸν ἐκπτό σου καὶ ἀπόφυγε κάθε εὐκαιρίαν πτώσεως, ἔχεις ἀκόμη καιρόν. Αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ λόρδου Μέλτων μποροῦν νὰ σὲ ὑποστηρίξουν. Δὲν συγκινεῖσαι ἀπὸ τὴν πίστιν, μὲ τὴν ὁποῖαν κρατεῖ τὸν ὄρκον του νὰ μὴ σοῦ μιλήσῃ ποτὲ διὰ τὶς ἐλπίδες του καὶ νὰ γράφῃ γιὰ ὅλα τὰ πράγματα ἐκτός ἑνός, ἀπὸ τὸ ὅποῖον ξέρεις ὅτι εἶναι γεμάτη ἡ καρδιά του — αὐτὴ ἡ ἀπλὴ καὶ εὐθεία καρδιά ἀνέκαθεν νὰ ψευθεῖ, καὶ ποὺ εἶναι ἐλεύθερη νὰ σοῦ προσφερῇ;

1η Μαΐου

Ναί, χωρὶς ἀμφιβολίαν, αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ λόρδου Μέλτων εἶναι ἐντελῶς σύμφωνοι μὲ τὸ πρόγραμμά, ποὺ τοῦ ἐπέβαλαν, ἀλλὰ πταῖουν ποὺ εἶναι πολὺ μονότονοι καὶ πρὸ πάντων πολὺ συχνά. Τὸ νὰ γράφῃ κανεὶς τόσο τακτικά, εἶναι σὰν νὰ ἐπαναλαμβάνῃ: «ἡ ἀνάμνησίς σου δὲν μὲ ἐγκαταλείπει.» Εἶναι καὶ αὐτὸ ἓνα εἶδος ἐνοχλήσεως ἀπὸ τὴν ὁποῖαν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ παραπονοῦμαι Φθά-

νουν εἰς ὠρισμένην ἡμέραν αὐτὲς οἱ ἐπιστολές, γραμμένες ἐπάνω σὲ χαρτὶ πελιοῦρ, μὲ δὲν ξέρω τι μυρωδιὰ ἀτμοπλοῖου, σὰν μιά εἰδοποίησις, σὰν τύψις συνειδότος καὶ μοῦ μιλοῦν διὰ κάθε τι ποὺ θὰ ἤθελα νὰ ξεχάσω: διὰ τὸ Μπιτσαγρῶβ. Μανῶρ, διὰ τὴν οἰκογένειαν Νεβίλ, διὰ τὴν Ἀγγλίαν ποὺ μὲ καλεῖ, ποὺ μὲ περιμένει· εἶναι ἀληθινὲς χαλάστρες. Ἀρκετὰ συχνὰ τὶς χῶνω στὸ θηλάκιόν μου χωρὶς νὰ τὶς ἀναγνώσω. Ἄλλως τε, γιὰτὶ νὰ τὶς ἀνοίξω ὅλες, ἀφοῦ ὅλες μοιάζουν ἡ μιά μὲ τὴν ἄλλην;

Καὶ ὅμως τὸν λυποῦμαι τὸν καυμένο τὸν Ράλφ καὶ μολονότι δὲν ἤλπιζε νᾶχῃ ἀπάντησίν μου τοῦ ἔγραψα μιά φορὰ. Μὲ ἐρωτοῦσε μὲ τόσην ἀγωνίαν διὰ τὸν τρόπον ποὺ περνοῦσα τὶς μέρες μου, διὰ τοὺς φίλους μου τῆς Γαλλίας κτλ. Δὲν τοῦ εἶπα κανένα φέμμα, τίποτε δὲν τοῦ ἀπέκρυψα καὶ ὅμως δὲν τοῦ εἶπα τὴν ἀλήθειαν. Τὰ πράγματα αὐτὰ καθ' ἑαυτὰ ἔχουν πολὺ ὀλίγην σπουδαιότητα, τὸ πᾶν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἐντύπωσιν ποὺ παράγουν, ἀπὸ τὰ αἰσθήματα ποὺ τὰ συνοδεύουν. Νὰ ἐπισκεφθῇς τὰ μνημεῖα τοῦ Παρισιῦ εἶναι μιά ἀθῶα δουλειά, νὰ γευματίσῃς τρεῖς τέσσαρες φορές τὴν ἐβδομάδα μὲ μίαν παιδικὴν φίλην καὶ περισσότερον ἀκόμη καὶ αὐτὸ δὲν ἔχει τίποτε κακὸ. Τοῦ ἔστειλα λεπτομερῆ περιγραφὴν τῆς Κλαίρης, τῆς κόρης καὶ τοῦ συζύγου της, ποὺ θὰ τοῦ παρουσιάσουν μίαν πολὺ εὐπλόητον οἰκογένειαν. Ἀπὸ τὴν περιγραφὴν μου ὁ Μᾶξ εἴμπορε νὰ ἐκληρωθῇ, χωρὶς νὰ θέλω νὰ τοῦ κάμω κακὸ, ὡς ἀσήμαντος ἀνὴρ ποῦς· μὲ ὕψος διαβατηρίου: ἀνάστημα μέτριον, χρῶμα μελαγχροινόν, γένειον ὀξύ, πρόσωπον ὠρειδές, χαρκατηριστὰ συνήθη.

Δὲν εἶναι, δόξα τῷ Θεῷ, ὅτι μπορεῖ κανεὶς νὰ ἐνομάσῃ εὐμορφον ἄνδρα, ἀθλητήν. Μόλις εἶναι κατὰ μίαν κεφαλὴν ὑψηλότερος ἐμοῦ ποὺ εἶμαι κοντὴ.

Ἐκ πρώτης ὥψεως μόνον τὰ μάτια του εἶναι ἄξια παρατηρήσεως, μάτια ποὺ ἀλλάζουν χρῶμα, ποὺ ἀπὸ βαθεῖα στακτικὰ καταντοῦν πρασινοκίτρινα, ἀλλ' ἀρκεῖ ὁ κ. Ρενᾶλ νὰ εὕρισκεται μὲ ἀνθρώπους, ποὺ τοῦ εἶναι ὀχληροὶ διὰ νὰ χάσουν τὰ μάτια του ὅλην τὴν φωτιὰ καὶ νὰ καταντήσουν ἄψυχα καὶ ἀφηρημένα. Μόνον ὅταν προσηλθόνται ἐπάνω μου ἔχουν ὅλην τὴν ἐγκλιτικὴν ἐγγλωττίαν καὶ φυσικῶς δὲν ἐπέμειναν ἐπὶ τῆς ιδιότητος αὐτῆς στὴν μελετημένην μου ἐπιστολὴν πρὸς τὸν λόρδον Μέλτων. Δὲν θὰ ὑπανδρευθῶ τὸν λόρδον Μέλτων. Μέρα παρὰ μέρα, χωρὶς νὰ ξέρω διατί, σχηματίζω περὶ ριζωμένην αὐτὴν μου τὴν ἀπόφασιν. Δὲν θὰ ἴδῃ λοιπὸν ποτὲ αὐτὲς τὶς σελίδες, ποὺ τὶς μαυρίζω πρῶτὶ βράδυ πρὸς ἰδίαν μου ὀδηγίαν.

Τὸ βράδυ ἡ Ὀδέττη, αὐτὴ ἡ τρελλο-Ὀδέττη, παίρνει τὴν πέννα πρὶν πλαγιασῇ μὲ τὴν φαντασίαν ἐξημεμένην ἀπὸ τὰ συμβάντα τῆς ἡμέρας. Τὸ πρῶτὶ ἡ μίσσος Νεβίλ, λογικὴ κῆποις φορές μὲ ἥσυχο πνεῦμα ξεκουρασμένο ἀπ' τὸν ὕπνον, ρίπτει λίγο φῶς σὲ μιά κατὰστασι, ποὺ διαρκῶς περιπλέκεται. Σ' αὐτὴν